

TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI

Igra Matiček se ženi se odvija na gradu na Gorenjskem, blizu neke vasi. Matiček in njegova zaročenka si urejata svoje novo prebivališča, ki jima ga je dodelil njun baron. Matičku se niti sanja ne, da jima je baron to sobo dal in ga povišal samo zato, da bi si lahko krajšal čas z njegovo izvoljenko. Ko to izve od Nežke, popolnoma pobesni in napove maščevanje vsem, ki so bili v to goljufijo vpleteni. Kmalu zatem pride Zmešnjava, deželski advokat, ki Matičku pove, da mora za ženo vzeti Smrekarico, ki mu je nekdanj posodila denar. Vse to je napisano v pogodbi. Medtem Tonček, ki je študent, ki je tam na počitnicah Nežko prosi, naj mu od baronove žene prinese podvezo, da jo bo imel za spomin, ker se vrača v Ljubljano. Nato v sobo pride baron in Tonček se skriva za stol, medtem baron Nežko nagovarja, da jo ljubi. Ko se oglasi Žužek, novi vrtnar, se tudi baron skriva. Tako eden drugega zasačijo; Žužek barona, baron pa Tončka, ki se je ves čas skrival. Matiček pripelje godce in kmečke fante ter dekleta in vsi prosijo barona, če bi jim odstopil grad za zabavo. Matiček nato še prosi barona, če bi na tej zabavi postavil venček Nežki na glavo, saj je on nevesta. Baron se na vse načine umika, a Matiček se ne da prepričati. Nato ga še prosijo, če Tonček lahko ostane v gradu. Baron mu je pripravljen odpustiti neprijetni dogodek, ko ga je zasačil skupaj z županovo hčerjo, a Tonček mora vseeno iti. Matiček pa vse skupaj organizira tako, da bo Tonček ostal, le da bo skrit, saj naj bi on šel v gozdček, kjer naj bi se ponoči dobila baron in Nežka. Ko ga oblačijo v ženske obleke, v sobo pride baron in Tonček se skriva v drugo kamrico, kjer ga baronica zaklene. Baron posumi, da je nekdo notri in zahteva ključ. Ker ga ne dobi, se odloči, da bo nasilno vdrl. Ko odide po potrebno orodje, Tonček uide skozi okno in se pri tem lažje poškoduje. Baron je nato osmešen, ker je imel toliko dela za prazen nič. Težave pa se pojavijo, ko kasneje na zabavi nek pijani fant izda pobeg Tončka baronu, a ga Matiček izmaže.

V kasnejšem pogovoru Nežke z baronom mu Nežka obljubi, da bo ponoči prišla v gozdček le, če bo za poroko z Matičkom dobila še doto. Vrh ta komedija doseže v sodbi Matičku, kjer odločajo ali se bo moral poročiti s Smrekarico ali ne. Tu Matiček vse potolče, na koncu pa še najde očeta, ki je Žužek in mati, ki je Smrekarica. V četrtem aktu se Nežka in Baronica pripravljata, kako bosta zasačili, ker je hotel varati svojo ženo. Odvija se tudi ceremonija, kjer pa Nežka pri predaji venčka baronu da listek, da ga vzpodbudi k srečanju ponoči. Za ta zmenek pa zve Matiček, ki pobesni, saj ne ve za Nežkine in baroničine namere, kako jo bosta zagodli baronu. Matiček je ljubosumen, ker ne ve, da bo baronica prišla preoblečena v Nežiko, Nežika pa v baronico, zato jima je priredil "časten sprejem". Ko je vse nared in čakajo, da se prikažeta baron in Nežka, Matiček negoduje nad baronom in ga primerja s seboj. Če ne bi baron imel denarja in oblasti, ne bi bil dober niti za služenje Matičku. Ko se na vrtu pojavita baronica in Nežka, preoblečeni ena v drugo, nastane prava zmešnjava. Najprej Tonček stopi do "Nežke" in jo zapeljuje. Nato pride baron in ko to vidi, pobesni. Tonček uide v lopo. Matiček se približa, da bi ju presenetil, a mu baron da zaušnico, misleč, da je Tonček. "Nežka", ki je v resnici baronica, barona sprašuje, če svoje žene ne ljubi več. Dobi odgovor, da jo ima še rad, a pogrša vse, kar ima Nežka. Da ji tudi prstan in dvakratno doto. Z baronom gresta v lopo, ker je šel mimo Matiček. Nato baron zbeži. Ko Matiček že hoče sprožiti povod, ga Nežka kot baronica ustavi. Matiček ji nato hlina svojo ljubezen, saj še prej ugotovi, da je to v resnici Nežka. Ko ga začne karati, jo porazi s tem, da ji pove, da je vedel, kdo je ona. Ko se nato baron zopet približa, vidi, da je pri gospe, podobni njegovi ženi, neki moški. Ko ugotovi, da je ta Matiček, ga da prijati. Nato zapove enega za drugim privleči iz lope. Pokaže se, da so bili notri še Tonček, Jerca, županova hči ter nazadnje še preoblečena Nežka. Baron jo na vse načina obsoja in ji noče odpustiti. Ko pa zve resnico, da je bila "Nežka", s katero je bil malo prej, njegova žena, mora sam prositi za odpuščanje. Ko ga dobi, se vse dobro izteče, baron godce povabi, da naj ostanejo na dvorcu, dokler se Matiček in Nežka ter Žužek in Smrekarica ne poročijo. Na koncu še vsi skupaj zapojó.

OZNAKA OSEB

BARON NALETEL: Baron je bil zdolgočasen in brezskrben mož. Vsakdanje življenje, v katerem ni bilo veliko vznemirjenja, ga je privedlo do ogledovanja in zalezovanja drugih žena kot svoje lastne žene. Mikala so ga tako mlada dekleta, ki bi mu morda lahko pregnale dolgčas. A se je pač uštel in na srečo ugotovil, da je vseeno bolje imeti lepo ženo, kot pa vsa druga dekleta na svetu.

GOSPA ROZALA: Bistroumna in pametna žena, ki si je bolj kot karkoli drugega želela pozornost svojega moža. Barona je tudi iskreno ljubila, a na žalost to njemu ni bilo dovolj. Na srečo ji je uspelo znova pridobiti njegovo pozornost in sicer s pomočjo Nežke ter njune ukane. Bila je tudi mehkega srca, saj ji ni bilo všeč, da je njen mož spodil Tončka ter je Matičku tudi pomagala ga skrivati.

MATIČEK: Grajski vrtnar, ki neizmerno ljubi Nežko. Zanj se je sposoben izmisliti kakršnokoli ukano, razlago, skratka česarkoli. Je pameten in ne preveč ubogljiv, precejkrat spelje ljudi na led, še posebej barona. V vsaki situaciji najde neko reč, ki mu je v pomoč in je pri vsem zelo optimističen. Je pa tudi pripravljen varovati svojo lastnino, saj se je z baronom sposoben spopasti za svojo predrago. V bistvu predstavlja pametnega kmečkega fanta.

NEŽKA: Nežka je na nek način ženska različica Matička, zato pa se tudi tako dobro ujameta. Našli smo jo povsod, kadarkoli, ob vsaki priložnosti. Barona se ni bala, gospe je tudi pomagala in skupaj sta ga speljali na led, kar trikrat celo. Ljubila in zaupala je Matičku, bila je bistra in dobro se je znašla v vseh situacijah.

TONČEK: Tonček je bil sramežljiv študent in hkrati velik ženskar. Njegovo srce je gorelo za gospo Rozalo, zapeljeval je Jerco, pa tudi pri Nežki ni ostal brez besed. Barona, ali bolje baronove ljubosumnosti, se je zelo bal, celo tako zelo, da je skočil skozi okno, da ga ne bi zalotil. Torej je bil nesrečnik, ki se je venomer mogel skrivati pred Naletelom.

ZMEŠNJAVA: On je bil tisti odvetnik, ki je Matičku prinesel pismo Marije Smrekarice in tudi tisti odvetnik, ki jo je v pravdi proti Matičku zastopal.

ŽUŽEK: Oskrbnik graščine, kateri se kasneje izkaže za Matičkovega očeta. Po tem se njegov odnos do samega Matička močno spremeni, z njim postane topel in prijazen, popolnoma na njegovi strani in proti njemu nič več ne spletkari.

JERCA: Ona je županova hči, ki ima nekaj s Tončkom, ona je pravzaprav tudi razlog, da baron spodi Tončka v Ljubljano. Baron je namreč ljubosumen na Tončka, ko ga zaloti pri Jerci.